

Satakunnan hyvinvointialueen hoitotyön uutiset

3/2023

Hyvää alkanutta syksyä!

Satasairaalan kliinisen hoitotyön asiantuntijat toimittavat 4 kertaa vuodessa Hoitotyön Uutisia. Uutisissa esitellään hoitotyön ja palvelun laadun kehittämiseksi tuotettuja toimintamalleja hoitotyön hyvistä käytännöistä ja näyttöön perustuvasta toiminnasta hyvinvointialueella.

Hoitotyön uutisten teemana on tällä kertaa hyvinvointialueen yhteistyön kehittyminen hoitotyössä. Hyvinvointialueen aloitettua toimintansa on monia toimintoja pitänyt yhtenäistää ja koota, jotta toimimme koko hyvinvointialueella yhtenäisesti potilaiden ja asiakkaiden parhaaksi. Olemme keränneet uutisiin laajasti erilaisia esimerkkejä hoitotyön yhteistyön kehittymisestä.

Tämän vuoden viimeiset hoitotyön uutiset ilmestyvät joulukuussa. Uutisten teemana on hoitotyön tutkimus ja hankkeet. Jos sinulla on mielessäsi aihe, josta haluaisit kirjoittaa tai tietää lisää, niin ole yhteydessä kliinisen hoitotyön asiantuntijoihin.

Kuvassa kliinisen hoitotyön asiantuntijat Päivi, Johanna ja Janni sekä kliinisen fysioterapian asiantuntija Minna. Kuvasta puuttuu kliinisen hoitotyön asiantuntija Esa.

Hoitotyön uutiset 3/2023

Sisällysluettelo

3/2023	1
Hyvää alkanutta syksyä!	1
Omaolo- sähköinen palvelu- ja asiointikanava osana kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.....	3
Jatkohoidonjärjestelyä hyvässä hengessä.....	4
Moniammatillinen tiimityö Sote-Keskus Huittisissa	5
Satasairaalan ja neuvoloiden synnytysvalmennuksista hyvinvointialueen perhe- ja synnytysvalmennukseksi.....	6
Etäpalveluiden kehittyminen hyvinvointialueella.....	7
Laiteturvallisuudesta huolehtiminen on meidän kaikkien yhteinen asia.....	8

Hoitotyön uutiset 3/2023

Omaolo- sähköinen palvelu- ja asiointikanava osana kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä

Teksti ja kuva: Marika Riihikoski, hankekoordinaattori, Kestävän kasvun Satakunta 2-hanke

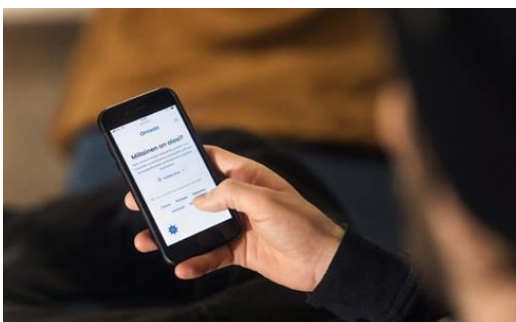
Kansallinen sähköinen palvelu- ja asiointikanava Omaolon oirearviot otettiin käyttöön Satakunnassa 2020. Koronapandemian myötä palvelun tunnettavuus lisääntyi ja Omaolon kautta tulleet yhteydenotot kasvoivat. Havaittiin, että keskimäärin noin 15% asiakkaista sai tarvitsemansa itsehoito-ohjeet palvelun kautta ilman kontaktia ammattilaiseen. Palvelua lähdettiin kehittämään mahdollistamalla asiakkaille sähköinen asiointi entistä pidemmälle. Ohjelman tunnistuessa oirearvion täyttäneistä ne, joiden tilanne edellytti koronanäytteenottoa, mahdollistettiin asiakkaille ajanvarausoikeus näytteenottoon.

Vain muutamaa vuotta myöhemmin Satakunnan hyvinvointialueella Omaolo-palveluiden saatavuutta, saavutettavuutta ja asiointin mahdollistamista jopa kokonaan sähköiseksi suunnitellaan aktiivisesti. Omaolon kehitystyö ei ole pysähtynyt ja kehitystyötä tehdään myös yhdessä eri hyvinvointialueiden, Duodecimin ja Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. Mukana kehitystyössä on Kestävän kasvun Satakunta 2-hanke.

Satakunnan hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeen Omaolon käyttö organisaation sote-palveluissa on entisestään lisääntynyt. Oirearvioiden lisäksi Omaolo tarjoaa muitakin hyvinvointia edistäviä sekä ammattilaisen työtä tukevia palveluja, kuten terveydentilaa arvioiva Terveystarkastus, palveluarviot, hyvinvointivalmennukset sekä erilaiset ammattilaislähtöiset Omaolo-palvelut, kuten sähköiset esitietolomakkeet.

Tekoölyyn pohjautuvat oirearviot ja muut Omaolon palvelut auttavat monella tavalla niin ammattilaisia kuin asiakkaita. Asiakkaille palvelu on käytössä juuri silloin, kun on tarve palvelun käytölle. Palvelusta saatava tieto on yksilöllistä ja luotettavaa. Palvelu ohjaa tarvittavan avun piiriin vuorokauden ympäri. Ammattilaisen näkökulmasta suurimmat hyödyt lienevät työjonolle tulevien asiointien väheneminen palvelun antamien itsehoito-ohjeiden tai ajanvarausoikeuden myötä sekä se, että ohjelma tarjoaa ammattilaiselle lähes valmiin tietopaketin asiakkaan antamien vastausten perusteella. Uusilla ratkaisuilla, kuten tekoölyllä ja robotiikalla, on mahdollista vapauttaa ammattilaisen työaikaa siihen, mihin kohtaamista edelleen tarvitaan.

Omaolon brändi turvallisenä ja luotettavana palveluna oman hoidon tai palvelutarpeen arvioinnissa on osoittautunut palvelua käyttäneiden ammattilaisten ja asiakkaiden näkökulmasta oikeaksi. Alkukesästä 2023 järjestetyssä Kansalaisraadissa raatilaiset kuvasivat Omaoloa helppokäyttöisenä ja luotettavana palveluna, minkä avulla voi monipuolisesti edistää omaa terveyttä ja hyvinvointia.

Hoitotyön uutiset 3/2023

Jatkohoidonjärjestelyä hyvässä hengessä

Teksti ja kuva: Hanna-Kaisa Knihti, projektisuunnittelija, Satakunnan Tulevaisuuden Sote-keskus

Kaikki me Satakunnassakin olemme saaneet todistaa valtavaa organisaatiomuutosta hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä vuoden alussa. Potilaan jatkohoitojärjestelyjen kannalta olimme kuitenkin jo pienellä etumatkalla. Jatkohoitokoordinaattoreiden verkosto on kokoontunut viimevuoden lopusta alkaen säännöllisesti arvioimaan yhteisten asioiden edistämistä. Verkosto koostuu perustason hoito-osastojen jatkohoitokoordinaattoreista sekä erityistason edustajista. Jo lähes vuoden ajan olemme joka tiistai ja torstai huddlauksissa käyneet läpi potilassiirtojonoja ja jopa yksittäisten odottajien sijoittumismahdollisuuksia.

Kuntien välisten raja-aitojen kaaduttua mahdollisuus siirtää potilaita jatkohoitoon oman kunnan ulkopuolelle helpottui merkittävästi. Muuttuneessa tilanteessa olemme pystyneet vastaamaan uusiin haasteisiin nopeasti. Jatkohoitokoordinaattoreiden asiantuntemuksella laadimme mm. siirtojen kriteerit jo heti hyvinvointialueen ensiviikkoina. Siirtokriteereiden johtavana ajatuksena on, ettei potilaan hoitajakso pidenny tai hankaloidu perustason hoito-osastoillakaan. Siirtoja suunnitellessamme pystymme huomioimaan myös potilaan toiveita osastojen suosiollisella avustuksella.

Potilassiirtoverkostomme on hyvin aktiivinen, asiastaan innostunut ja sitoutunut ryhmä oman alueensa mahdollisuuksien asiantuntijoita. Ajoittain jatkohoitoon odottavia potilaita on paljon. Odottajia on paljon erikoissairaanhoidon yksiköissä, mutta vieläkin enemmän perusterveydenhuollon hoito-osastoilla. Työtä tilanteen eteen tehdään päivittäin ja haasteita pyritään yhdessä ratkomaan kaikkien etu huomioiden. Verkoston tapaamiset käydään todella hyvässä hengessä pyrkien oikeasti auttamaan kuormittuneita yksiköitä. Tapaamiset koetaan tärkeiksi myös jatkohoitokoordinaattoreiden osin yksinäisen työnkuvan vastapainona. Rakentavia keskusteluja käydään niin raskaista kuin helpommistakin jono- ja siirtotilanteista. Edelleen tilannetietoisuutta ja yhteistyötä lisäämällä saamme varmasti tätäkin haastetta pienemmäksi.

Hoitotyön uutiset 3/2023

Moniammatillinen tiimityö Sote-Keskus Huittisissa

Teksti: Kaisu Härkälä, toimipaikkavastaava, Sote-Keskus Huittinen, Aikuispalveluiden toimialue

Tänä kesänä tuli viisi vuotta siitä, kun aloitimme Huittisten avosairaanhoidossa tiimityömallin mukaisen työskentelyn. Luopuminen perinteisestä ajanvarausvastaanotto toiminnasta oli työntekijöille valtava muutos. Asiakkaille muutos tuli vähitellen ja on näkynyt parantuneena palveluna.

Sitä mukaa kun asiakkaat ovat olleet meihin yhteydessä, jokainen on saanut oman vastuutyöntekijän, jonka kanssa asiakas asioi myöhemmin kaikissa tarpeissaan. Vastuutyöntekijä – puhekielessä omasairaanhoitaja - koordinoi asiakkaan kaiken hoidon tarvitsepa hän sitten reseptin uusintaa, fysioterapiaa, lääkäriä tai sosiaalityöntekijää. Hoitoa/palvelua aloitetaan jossain muodossa heti ensi kontaktissa eikä enää siirretä mahdollista ongelman ratkaisua useamman viikon päähän vaikkapa lääkärin vastaanotolle. Paljon hoidamme etävastaanotoilla, mutta lähivastaanotot eivät ole kadonneet mihinkään. Määrällisesti niitä on toki vähemmän.

Antaessaan yhteystietonsa jokainen vastuutyöntekijä kysyy samalla asiakkaan pituuden, painon, verenpaineen ja tupakoinnin. Nämä tiedot yhdistettynä käyntihistoriaan asiakkaat jaetaan kahdelle tiimille. Ensimmäinen tiimi on episoditiimi, jonka asiakkaat ovat satunnaista palvelua tarvitsevia. Toinen tiimi on pitkään palveluita tarvitsevien tiimi. Heistä useimmilla on jokin pitkäaikais sairaus, joka vaatii tiiviimpää hoitokontaktia. Tällaisia ovat esim. diabetes, päihdeongelma, runsas ylipaino, korkea ikä yhdistettynä moniin erilaisiin vaivoihin yms.

Viidessä vuodessa lähes kaikki huittislaiset ovat saaneet oman vastuutyöntekijän ja asiakkaat ovat oppineet soittamaan hänelle. Pitkään palveluita tarvitsevien tiimin asiakkaisiin olemme yhteydessä proaktiivisesti ja osaan hyvinkin tiiviisti, jolloin hoitosuhde muodostuu valmennussuhdetta muistuttavaksi.

Tämä on ollut muutos, jossa asiakkaiden kokonaisuus on paremmin hoidossa. Puhelinruuhkat ja jonot ovat vähentyneet ja osittain jopa poistuneet. Olemme lähellä yhden luukun periaatetta, kun tiimimalli kokoaa eri ammattiryhmien palvelut yhteen.

Hoitotyön uutiset 3/2023

Satasairaalan ja neuvoloiden synnytysvalmennuksista hyvinvointialueen perhe- ja synnytysvalmennukseksi.

Teksti: Julia Knuuti, kätilö ja Sohvi Hienonen, kätilö, synnytysten ja naistentautien toimialue

Meillä Satasairaalassa on järjestetty synnytysvalmennusta odottajille sekä heidän puolisolleen tai tukihenkilölleen vuosituhanen vaihteesta alkaen neuvolan tarjoaman valmennuksen lisäksi. Synnytysvalmennusta on kehitetty vuosien saatossa perhelähtöisemmäksi ja vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita. Vuonna 2020 me synnytysvalmennuskätilöt ja muu työryhmä laadimme asiakaskyselyn, jonka pohjalta synnytysvalmennusta alettiin kehittää. Kyselyn vastauksista nousi esille selvästi halu pienryhmävalmennuksiin sekä tiloihin tutustumiseen. Aloitimme synnytysvalmennuksen kehittämisen koronapandemian aikana, jolloin ilmeni tarve myös etävalmennukselle. Uuden mallin valmennukset ovat pyörineet marraskuusta 2022 saakka, mutta valmennusta ja sen sisältöä kehitetään edelleen.

Äitiyshuollon erikoissairaanhoidon ja neuvoloiden välillä yhteistyö on aina ollut tärkeää. Parantaaksemme alueemme odottavien perheiden saamaa hoitoa, halusimme tiivistää yhteistyötä entisestään ja syksyllä 2022 aloitimme moniammatillisen etäyhteistyöpilotin. Pilotin aikana selkiytyi yhteinen halu taata hyvinvointialueelle siirryttäessä kaikille alueemme odottaville perheille tasalaatuinen perhe- ja synnytysvalmennus. Sairaalan ja neuvoloiden välinen yhteistyö on avainasemassa tämän tavoitteen toteuttamisessa, ja kehitystyötä varten perustettiin alueellisen perhe- ja synnytysvalmennuksen kehittämisen työryhmä. Nykyään siis sairaalan ja neuvoloiden pitämät valmennukset nivoutuvat yhteen yhdeksi kokonaisuudeksi. Valmennuskokonaisuus koostuu useammasta osasta, jotka käsittelevät vanhemmuutta ja muuttuvaa perhettä, synnytystä ja siitä palautumista sekä imetystä, vauvan ruokintaa ja vauvan hoitoa. Tämän yhteistyön tuloksena toivomme, että jokainen hyvinvointialueen odottava perhe saisi entistä enemmän tukea ja konkreettisia keinoja vauva-arkeen ja sen myötä muuttuvaan elämäntilanteeseen.

Yhteistyö perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon rautaisten ammattilaisten välillä on ollut mielestämme antoisaa ja avartavaa. Työryhmämme moniammatillisuus välittyy valmennusosoiden eri aiheisiin ja lisää näkökulmia hoitotyön kehittämiseen. Koemme, että työryhmän tiivis yhteistyö heijastuu me-henkenä koko äitiyshuollossa.

Kuvassa kätilöt Julia Knuuti ja Sohvi Hienonen synnytysammeen äärellä

Hoitotyön uutiset 3/2023

Etäpalveluiden kehittyminen hyvinvointialueella

Teksti: Katri Tunttunen, IT-kehittämispäällikkö, ICT-palvelut

Minna Heino, hankekoordinaattori, Satakunnan Tulevaisuuden sote-keskus -hanke

Perinteinen käyntiasiointina tai puhelimitse tapahtuva palvelu on saanut rinnalleen varsin varteenotettavan vaihtoehdon digitaalisista palveluista. Etäpalvelut ovatkin viime vuosikymmeninä lisääntyneet hyvin nopeasti kaikilla palvelualoilla. Digitalisaation mahdollisuudet on tunnustettu myös sote-sektorilla ja kansalliset linjaukset ohjaavat voimakkaasti palveluiden digitalisointiin.

Satakunnan hyvinvointialueella uusia digitaalisia etäpalveluita otetaan käyttöön koko ajan. Näin pystymme tarjoamaan asiakkaille monipuolisempia asiointivaihtoehtoja, jotka ovat paikka- ja osin myös aikariippumattomia. Meidän on jo mahdollista tarjota palvelua Omaolon, chatin, etävastaanoton, sähköisten mobiilihoitopolkujen tai sähköisen asiointin kautta. Meidän on myös mahdollista käyttöönottaa sähköisen ajanvarauksen palveluita. Tietoturvallisia välineitä etäpalveluiden tarjoamiseksi siis löytyy ja kehitämme niiden käytettävyyttä ja yhteentoimivuutta jatkuvasti.

Etäpalvelut mahdollistavat asiakkaille yksilölliset, monikanavaiset ja joustavat sote-palvelut. Niiden avulla voimme myös merkittävästi tukea asiakkaiden itse- ja omahoitoa. Onkin tärkeää, että onnistumme integroimaan etäpalvelut hoito- ja palveluketjujen sisään siten, että ne sujuvoittavat prosesseja ja tuottavat asiakkaille lisäarvoa.

Ammattilaisten näkökulmasta etäpalvelut avaavat mahdollisuuksia työn ja toiminnan sekä toimenkuvien kehittämiseksi. Lisäksi hoito- ja palveluketjujen sujuvoitumisella tuotamme merkittävää lisäarvoa myös ammattilaisille. Hyötyjen saavuttaminen edellyttää, että huomioimme digitaalisessa ympäristössä eri rooleissa toimimiseen tarvittavat uudenlaiset osaamisen ja tuen tarpeet. Kehitämme koulutustarjontaa ja alueemme digituen palveluita parhaillaan. Jatketaan siis tärkeää ja hyvin alkanutta yhteistyötä hyvinvointialueemme tulevaisuuden etäpalveluiden tuottamiseksi!

Satakunnan hyvinvointialueen ICT-palveluiden Digitaaliset palvelut –yksikkö:

Yläriivi vasemmalta: IT-kehittämispäällikkö Katri Tunttunen sekä sovellusasiiantuntijat Minna Heino, Katariina Taimi. Alarivi vasemmalta: Elisa Ranne, Hanna Satola ja Sara Reipas

Hoitotyön uutiset 3/2023

Laiteturvallisuudesta huolehtiminen on meidän kaikkien yhteinen asia

Teksti ja kuva: Taija Valtonen, Laiteturvallisuusasiantuntija, Omavalvonnan tuki/Valvonta ja Laatu, Strategia ja järjestäminen

Asiakkaiden ja potilaiden hoitoon liittyy valtava määrä erilaisia laitteita. Lääkinnällisiksi laitteiksi laitevalmistajat ovat määritelleet tutkimus- ja analyysilaitteiden lisäksi ohjelmistoja, kuten potilastietojärjestelmien osioita tai haavanhoitotuotteita. Myös lääkinällisten laitteiden puhdistukseen käytettävien aineiden tulee olla CE-merkittyjä ja laitteille oikein soveltuvia.

Hyvinvointialueella toimimme vastuullisesti lakien ja asetusten velvoitteita noudattaen. Laki lääkinällisistä laitteista (719/2021) sekä EU:n Medical Devices-asetus (EU/2017/745) määrittelevät terveydenhuollon ammattimaisen käyttäjän laiteosaamisen vaatimukset. Lisäksi Työturvallisuuslaki (738/2002) määrittelee, että käyttäjän on saatava perehdytys työssä käytettäviin työvälineisiin ja niiden oikeaan käyttöön sekä turvallisiin työtapoihin. Omavalvonnalla ennalta ehkäisemme vaaratilanteita, hallitsemme riskejä ja tuemme asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutumista käytännössä.

Olemme kehittäneet Satakunnan hyvinvointialueelle yhtenäisen laitepassipohjan kaikille työssään lääkinällisiä laitteita käyttäville osaamisemme osoittamiseksi. Laiteosaamisen varmistamme yksiköissä esimerkiksi tutustumalla laitteen käyttöohjeisiin, ohjevideoihin, suullisella ohjeistuksella ja käytön opetuksella sekä tarvittaessa näyttösuorituksella. Osaamisen tavoitteet ja kriteerit määrittelemme yksikkökohtaisesti. Suoritukset merkitsemme sähköiseen Satakunnan hyvinvointialueen Laitepassiin, johon pääsee jokainen työntekijä vaikkapa omalla mobiililaitteellaan. Laitepassi on siis yksikkökohtainen ja sitä päivitetään ennen jokaisen uuden laitteen/välineen käyttöönottoa. Laitepassin avulla varmistamme ja dokumentoimme henkilöstön laitteiden ammattimaiseen käyttöön liittyvän osaamisen.

Me jokainen terveydenhuollon ammattilainen olemme vastuussa omasta osaamisestamme. Näin varmistamme kaikille turvallisen työympäristön sekä takaamme turvallisen hoidon asiakkaille ja potilaille.

Hoitotyön uutiset 3/2023

Kuvassa laitevastaava työssään